

ฎีกาตัดสินเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5796/2567 นาย ณ.
ห้างหุ้นส่วนจำกัด ท. กับพวก

โจทก์
จำเลย

ป.อ. มาตรา 137, มาตรา 172, มาตรา 173, มาตรา 326

ความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ตาม ป.อ. มาตรา 137 เป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานอันเป็นบททั่วไป ส่วนความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาแก่... ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย และความผิดฐานรู้ว่าไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แจ้งข้อความแก่... ว่าได้มีการกระทำความผิด ตาม ป.อ. มาตรา 172 และ 173 เป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรมอันเป็นบทเฉพาะเกี่ยวกับความผิดอาญา สำหรับความผิดฐานหมิ่นประมาท ตาม ป.อ. มาตรา 326 ต้องเป็นการใส่ความโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียหาย โดยความผิดทั้งหมดดังกล่าวที่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยทั้งสามมีความผิดนั้น จะต้องกระทำไปโดยเจตนาโดยรู้สำนึกในการที่กระทำไม่ว่าประสงค์ต่อผลหรือย่อมนิ่งเห็นผล คดีนี้จำเลยทั้งสามเพียงเพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ในสัมปทานการดูดทราย เพื่อป้องกันส่วนได้เสียเพื่อความชอบธรรมตามสิทธิที่พึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ข้อความที่ระบุไว้ในหนังสือร้องเรียนจึงเป็นการแจ้งข้อเท็จจริงตามสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเข้าใจ โดยมีเหตุผลอันควรเชื่อว่าเป็นความจริง โดยสุจริต แม้ว่าจะมีข้อเท็จจริงบางส่วนที่พาดพิงเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการปฏิบัติงานของ โจทก์กับเจ้าพนักงานศุลกากรนครพนมนั้น ก็เป็นข้อเท็จจริงที่มีเหตุอันควรสงสัยและคลาดเคลื่อนไปบ้างตามควร โดยมีจุดประสงค์ที่แท้จริงเพื่อต้องการให้มีคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงดำเนินการทางวินัยเท่านั้น มิได้มุ่งประสงค์ต้องการให้มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวพันในความผิดเพื่อให้ต้องรับโทษทางอาญาแต่อย่างใด ดังนั้น การที่จำเลยทั้งสามทำหนังสือร้องเรียนแม้มีข้อความบางส่วนกล่าวพาดพิงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของ โจทก์ ก็ยังไม่มีข้อบ่งชี้ที่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้ว่าจำเลยทั้งสามมีเจตนาแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานเพื่อกลั่นแกล้ง โจทก์เกี่ยวกับความผิดอาญา และใส่ความหมิ่นประมาท โจทก์

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83, 91, 137, 173, 174, 326, 328

ศาลชั้นต้นได้สวนมูลฟ้องแล้ว เห็นว่าคดีมีมูลเฉพาะข้อหาแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ แก่เจ้าพนักงานหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญา และข้อหาหมิ่นประมาท ให้ประทับฟ้องในข้อหาดังกล่าว ส่วนข้อหาอื่นให้ยกฟ้อง

จำเลยทั้งสามให้การปฏิเสธ

ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยทั้งสามมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137, 172, 173, 236 (ที่ถูก 326) ประกอบมาตรา 83 การกระทำของจำเลยทั้งสาม เป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษฐานรู้ว่ามีได้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แจ้งข้อความแก่พนักงานสอบสวนหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสืบสวนคดีอาญาว่าได้มีการกระทำความผิด ให้ปรับจำเลยที่ 1 จำนวน 40,000 บาท จำคุกจำเลยที่ 2 และที่ 3 คนละ 1 ปี ทางนำสืบของจำเลยทั้งสามเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาอยู่บ้าง ลดโทษให้หนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงปรับจำเลยที่ 1 จำนวน 26,666.67 บาท และจำคุกจำเลยที่ 2 และที่ 3 คนละ 8 เดือน หากจำเลยที่ 1 ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29

จำเลยทั้งสามอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิพากษากลับ ให้ยกฟ้อง

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงฟังยุติโดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดโต้แย้งในชั้นนี้ว่า ขณะเกิดเหตุ โจทก์รับราชการในตำแหน่งนักวิชาการศุลกากร ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าฝ่ายสืบสวนปราบปรามและจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายศุลกากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่รับผิดชอบหรือพื้นที่อื่นที่พบเห็นการกระทำความผิด จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลประเภทห้างหุ้นส่วนจำกัด มีจำเลยที่ 2 เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ส่วนจำเลยที่ 3 เป็นผู้รับมอบอำนาจจากจำเลยที่ 1 เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2563 จำเลยทั้งสามได้มีหนังสือถึงนายอำเภอท่าอุเทน ขอให้ตรวจห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. เนื่องจากจำเลยทั้งสามทราบว่าเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563 เวลา 13 นาฬิกา เรือดูดทรายจำนวน 2 ลำ ของห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. รุกล้ำเข้ามาดูดทรายในรัศมีน่านน้ำของจำเลยที่ 1 ที่ได้รับสัมปทาน กับได้มีหนังสือถึงนายด่านศุลกากรนครพนม ขอให้ตรวจการนำเข้าทรายของห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. เนื่องจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองของอำเภอท่าอุเทนตรวจสอบแล้วปรากฏว่ามีการดูดทรายในฝั่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จึงขอให้ตรวจสอบห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. ว่าได้ยื่นขอนำเข้าหรือไม่ ต่อมาวันที่ 7 เมษายน 2563 อำเภอท่าอุเทนมีหนังสือแจ้งต่อจำเลยที่ 2 ว่า จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่ามีเรือดูดทรายได้ทำการดูดทรายบริเวณฝั่งตรงข้ามกับพื้นที่ที่จำเลยที่ 1 ได้รับอนุญาต (ฝั่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชน

ลาว) ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของศาลฎีกาจังหวัดนครพนมในการพิจารณาอนุญาตให้นำเข้าสินค้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร จึงขอให้ติดต่อร้องเรียนต่อศาลฎีกาจังหวัดนครพนมให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ต่อไป ต่อมาศาลฎีกาจังหวัดนครพนมมีบันทึกข้อความลงวันที่ 10 เมษายน 2563 ระบุว่าคณะเจ้าหน้าที่ได้ร่วมกับตัวแทนห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. ลงพื้นที่ตรวจสอบตามคำร้องของจำเลยทั้งสามแล้วเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2563 ผลการตรวจสอบไม่พบสินค้าและไม่มีการยื่นใบขนสินค้าเข้าเพื่อนำสินค้าเข้าประเทศไทย ทั้งไม่มีการทำกิจกรรมใด ๆ หลังจากนั้นศาลฎีกาจังหวัดนครพนมมีหนังสือลงวันที่ 20 เมษายน 2563 ถึงจำเลยที่ 3 แจ้งให้จำเลยที่ 3 ส่งเอกสารหนังสือรับรองการจดทะเบียนของจำเลยที่ 1 และหนังสือมอบอำนาจของจำเลยที่ 2 และที่ 3 เพิ่มเติม เพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป จากนั้นจำเลยทั้งสามจึงมีหนังสือลงวันที่ 8 มิถุนายน 2563 ร้องเรียนถึงนายกรัฐมนตรี เลขานุการกรมศุลกากร เลขานุการสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พลตำรวจเอกจักรทิพย์ (ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม พลตำรวจตรีธนชาติ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดนครพนม ขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุที่จำเลยทั้งสามร้องเรียนห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. โดยให้มีคณะกรรมการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง หากศุลกากรมิได้ดำเนินการใด ๆ กับผู้กระทำความผิด ก็ขอให้คณะกรรมการสอบสวนเอาผิดทางวินัยร้ายแรง รายละเอียดปรากฏตามหนังสือร้องเรียน

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของ โจทก์ว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันกระทำความผิดตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า ข้อความบางส่วนในหนังสือร้องเรียนของจำเลยทั้งสามเป็นการยืนยันข้อเท็จจริงว่า โจทก์กับพวกพบเห็นการกระทำความผิดแต่ไม่ดำเนินการตามกฎหมาย อันเป็นการละเว้นหน้าที่ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นเท็จไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และเป็นการใส่ความ โจทก์ต่อบุคคลที่สาม จำเลยทั้งสามจึงมีความผิด เห็นว่า ความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 137 เป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานอันเป็นบททั่วไป ส่วนความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จเกี่ยวกับความผิดอาญาแก่... ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย และความผิดฐานรู้ว่าไม่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้น แจ้งข้อความแก่... ว่าได้มีการกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 172 และ 173 เป็นความผิดต่อเจ้าพนักงานในการยุติธรรมอันเป็นบทเฉพาะเกี่ยวกับความผิดอาญา สำหรับความผิดฐานหมิ่นประมาท ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 326 ต้องเป็นการใส่ความโดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นเสียหาย โดยความผิดทั้งหมดดังกล่าวที่ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยทั้งสามมีความผิดนั้น จะต้องกระทำไปโดยเจตนา โดยรู้สำนึกในการที่กระทำไม่ว่าประสงค์ต่อผลหรือย่อมเล็งเห็นผล ปัญหาในคดีนี้มีมูลเหตุสืบเนื่องมาจากจำเลยทั้งสามทราบเหตุที่น่าเชื่อว่ามีเรือของห้างหุ้นส่วนจำกัด ส.

เข้าไปดูตุลาการในน่านน้ำสัมปทานของจำเลยที่ 1 จึงมีหนังสือแจ้งขอให้นายอำเภอ ทำอุทธรณ์ออกไปตรวจสอบ จากการตรวจสอบพบว่ามีเรือดูตุลาการบริเวณฝั่งตรงข้ามพื้นที่ สัมปทานของจำเลยที่ 1 ฝั่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำเลยทั้งสามได้รับ แจ้งว่าต้องให้ด้านตุลาการนครพนมตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไปว่าห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. ได้ รับอนุญาตให้นำเข้ากรวด หิน และทรายตามกฎหมายตุลาการหรือไม่ จำเลยทั้งสามจึงมี หนังสือแจ้งขอให้ด้านตุลาการนครพนมตรวจสอบให้ เห็นว่า การที่จำเลยทั้งสามมี หนังสือแจ้งให้มีการตรวจสอบห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. นั้น เป็นไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น เพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ตามที่ได้รับสัมปทาน ทั้งเหตุที่ต้องมีหนังสือขอให้ด้าน ตุลาการนครพนมตรวจสอบเพิ่มเติมให้อีก ก็เป็นไปตามคำแนะนำชี้แจงของอำเภอ ทำอุทธรณ์ โดยข้อเท็จจริงปรากฏว่าคณะเจ้าหน้าที่ของด้านตุลาการนครพนมได้ลงพื้นที่ ตรวจสอบห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. แล้ว ปรากฏว่าไม่มีการทำกิจกรรมใด ๆ ไม่พบสินค้า และ ไม่มีการยื่น ใบขนสินค้าเข้าเพื่อนำสินค้าเข้าประเทศไทย ซึ่งทางด้านตุลาการนครพนม ก็มีได้แจ้งเหตุและผลการตรวจสอบให้จำเลยทั้งสามทราบแต่อย่างใด แต่กลับมีหนังสือ แจ้งให้จำเลยทั้งสามส่งเอกสารหนังสือรับรองการจดทะเบียนของจำเลยที่ 1 และหนังสือ มอบอำนาจในการร้องเรียนของจำเลยที่ 2 และที่ 3 เพิ่มเติมเพื่อจะได้ดำเนินการต่อไป จากนั้นจำเลยทั้งสามจึงมีหนังสือร้องเรียนขอให้มีการตรวจสอบและแต่งตั้งคณะกรรมการ สอบสวนเอาผิดทางวินัยแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ด้านตุลาการนครพนมซึ่งรวมถึง โจทก์ด้วย โดยเมื่อพิเคราะห์ถึงข้อความที่ปรากฏในหนังสือร้องเรียน อันเป็นปัญหาในคดีนี้โดย ตลอดแล้ว เห็นได้ว่ากรณีเป็นการบอกกล่าวถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นอันมีผลกระทบต่อสิทธิใน สัมปทานการดูตุลาการของจำเลยที่ 1 โดยมีข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับสถานที่และบุคคลตลอด จนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นไปตามลำดับขั้นตอนของเหตุการณ์ที่ปรากฏ แม้จะมี ข้อความระบุพาดพิงถึง โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานตุลาการนครพนมในทำนองว่า ด้าน ตุลาการ โดย โจทก์ตรวจสอบพบมีเรือดูตุลาการฝั่งตรงข้ามติดชายฝั่งสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว แต่โจทก์มิได้ดำเนินการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดทั้งที่ เป็นการกระทำความผิดซึ่งหน้าเกี่ยวกับการนำเข้ามาตามกฎหมายตุลาการ ซึ่งข้อความดังกล่าวนี้ โจทก์อ้างว่าเป็นข้อความอันเป็นเท็จ ความจริงแล้วอำเภอทำอุทธรณ์เป็นผู้ตรวจสอบพบว่ามี เรือดูตุลาการดังกล่าวมิใช่ โจทก์เป็นผู้ตรวจสอบพบว่ามีเรือดูตุลาการ หนังสือร้องเรียนของ จำเลยทั้งสามจึงเป็นการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ กลับกัน โจทก์ให้ได้รับ โทษทางอาญา และใส่ความ โจทก์ แต่อย่างไรก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในตอนท้ายของหนังสือร้องเรียน ก็มีข้อความระบุไว้อย่างแจ้งชัดว่า ขอให้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อ ดำเนินการสอบสวนเอาผิดทางวินัยร้ายแรงแก่เจ้าหน้าที่ตุลาการนครพนมที่มีได้ดำเนิน การใด ๆ กับห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. โดยจำเลยทั้งสามได้ร้องทุกข์กล่าวโทษเพื่อดำเนินคดี แก่ห้างหุ้นส่วนจำกัด ส. ไว้แล้ว เมื่อคำนึงถึงพฤติการณ์แห่งคดีประกอบกับการกระทำของ

จำเลยทั้งสามตั้งแต่เริ่มต้นเกิดเหตุการณ์จนกระทั่งเป็นเหตุให้จำเลยทั้งสามต้องมีหนังสือร้องเรียนนั้น ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยทั้งสามเพียงเพื่อต้องการทราบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ในสัมปทานการดูดทราย เพื่อป้องกันส่วนได้เสียเพื่อความชอบธรรมตามสิทธิที่พึงมีพึงได้ตามกฎหมาย ข้อความที่ระบุไว้ในหนังสือร้องเรียนจึงเป็นการแจ้งข้อเท็จจริงตามสภาพเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามความเข้าใจ โดยมีเหตุผลอันควรเชื่อว่าเป็นความจริงโดยสุจริต แม้ว่าจะมีข้อเท็จจริงบางส่วนที่พาดพิงเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และการปฏิบัติงานของโจทก์กับเจ้าพนักงานศุลกากรนครพนม นั้น ก็เป็นข้อเท็จจริงที่มีเหตุอันควรสงสัยและคลาดเคลื่อนไปบ้างตามควร โดยมีจุดประสงค์ที่แท้จริงเพื่อต้องการให้มีคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงดำเนินการทางวินัยเท่านั้น มิได้มุ่งประสงค์ต้องการให้มีความเกี่ยวข้องเกี่ยวพันในความผิดเพื่อให้ต้องรับโทษทางอาญาแต่อย่างใด ดังนั้น การที่จำเลยทั้งสามทำหนังสือร้องเรียน แม้มีข้อความบางส่วนกล่าวพาดพิงถึงการปฏิบัติหน้าที่ของโจทก์ ก็ยังไม่มีข้อบ่งชี้ที่มีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้ว่า จำเลยทั้งสามมีเจตนาแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานเพื่อกลั่นแกล้งโจทก์เกี่ยวกับความผิดอาญา และใส่ความหมิ่นประมาทโจทก์ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 4 พิจารณาวินิจฉัยว่าจำเลยทั้งสามไม่มีความผิดแล้วพิพากษายกฟ้องมานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน

(ธีระพงศ์ จิระภาค-กมล คำเพ็ญ-นนท์ ชัยปกรณ)

-

-

แหล่งที่มา

หนังสือคำพิพากษาศาลฎีกา

แผนก

หมายเลขคดีแดงศาลชั้น

ต้น

หมายเหตุ